

DRAAIBOEK "EARLY WARNING SYSTEEM"

versie: 9 juni 2020

Doel:

Dit draaiboek bevat stappen om actuele vraagstukken, die bijvoorbeeld kunnen ontstaan wanneer de goedkeuring van een werkzame stof op Europees niveau mogelijk niet wordt hernieuwd, tijdig te signaleren en vervolgens tijdig te starten met het ontwikkelen van alternatieven.

Dit draaiboek bevat stappen voor het ontwikkelen van oplossingen voor de huidige actuele vraagstukken. Er is een selectie gemaakt van 22 actuele vraagstukken die om een urgente oplossing vragen. Voor deze huidige actuele vraagstukken hoeft slechts een gedeelte van het draaiboek te worden doorlopen. Hoofdstuk 3 is gericht op het oplossen van de vraagstukken.

Deze versie van het draaiboek is aangepast op basis van de ontvangen reacties (geel gearceerd) en bevat tevens antwoorden op de gestelde vragen (bijlage 1). Het is de bedoeling deze versie van het draaiboek te gaan toepassen en de ervaringen bij het toepassen te noteren. Het voorstel is om in de loop van september/oktober 2020 de ervaringen met elkaar te delen en te kijken of deze ervaringen leiden tot een volgende versie van dit draaiboek.

1 Werkzame stoffen

Dit hoofdstuk leidt tot een overzicht met daarin alle relevante werkzame stoffen voor de Nederlandse land- en tuinbouw en een inschatting over het al dan niet hernieuwen van de Europese goedkeuring van deze werkzame stoffen.

Stap 1.1

Het maken van een overzicht van Europees goedgekeurde werkzame stoffen op basis waarvan gewasbeschermingsmiddelen in Nederland zijn toegelaten. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Dit overzicht bevat de volgende aspecten:

- Naam werkzame stof;
- Komt de werkzame stof in aanmerking om te worden vervangen (ja/nee)?;
- Expiratiedatum;
- Is er een aanvraag ingediend voor het hernieuwen van de goedkeuring van de werkzame stof (36 maanden voor de expiratiedatum) (ja/nee)?;
- Is er een dossier ingediend voor het hernieuwen van de goedkeuring de werkzame stof (33 maanden voor de expiratiedatum) (ja/nee)?;
- Zijn er op dit moment signalen die er toe zouden kunnen leiden dat de goedkeuring van de werkzame stof niet wordt hernieuwd (ja/nee)? Denk bijvoorbeeld aan de gevaarclassificatie en het risicoprofiel van de werkzame stof.

Er kan gebruik worden gemaakt van de volgende bronnen:

- EU pesticides database (<https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=homepage&language=EN>);
- EU pesticides – renewal of approval (https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal_en);
- ECHA database voor geharmoniseerde classificatie van chemische stoffen (C&L Inventory, Harmonised classification) (<https://echa.europa.eu/nl/home>);
- Openbare literatuur;
- Toelatinghouder;
- ..

⇒ De uitkomst is een document met een eerste inschatting of de goedkeuring van de werkzame stof die voor Nederland van belang is al dan niet wordt hernieuwd.

Stap 1.2

De rapporteur lidstaat stelt een concept-beoordelingsrapport op. Dit concept wordt door EFSA gepubliceerd.

Onderdeel 1

Het is mogelijk om hierop te reageren via de gebruikelijke consultatie. LTO Nederland neemt hiervoor het initiatief.

Er kan gebruik worden gemaakt van de volgende bronnen:

- Consultatie (<https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/consultationsplanner>);
- ..

Onderdeel 2

Het overzicht (zie stap 1) wordt aangevuld met de signalen uit het concept-beoordelingsrapport. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

⇒ De uitkomst is een tweede inschatting of de goedkeuring van de werkzame stof al dan niet wordt hernieuwd.

Stap 1.3

EFSA publiceert de conclusie over de risicobeoordeling van een werkzame stof in de EFSA journal met de titel "Peer review of the pesticide risk assessment of the active substance ..". Deze conclusie kan signalen bevatten of de goedkeuring van de werkzame stof al dan niet wordt hernieuwd. Meest bepalend daarvoor zijn de "critical areas of concern". Het overzicht (zie stap 1) wordt aangevuld met de signalen uit de zienswijze. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Er kan gebruik worden gemaakt van de volgende bronnen:

- EFSA journal (<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/journal/18314732>);
- ..

⇒ De uitkomst is een derde inschatting of de goedkeuring van de werkzame stof al dan niet wordt hernieuwd.

Stap 1.4

De Europese Commissie stelt een voorstel op voor het al dan niet hernieuwen van de goedkeuring van de werkzame stof. Dit voorstel wordt besproken in het "Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed" – sectie. (SCoPAFF). Het overzicht (zie stap 1) wordt aangevuld met de uitkomst van het SCoPAFF. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Er kan gebruik worden gemaakt van de volgende bronnen:

- Brieven aan de Tweede Kamer met daarin de positie van Nederland voor werkzame stoffen;
- Uitvoeringsbesluiten van de Europese Commissie
- Openbare conceptvoorstellen van de Europese Commissie, in te zien via het Comitology Register
- ..

⇒ De uitkomst is een besluit over het al dan niet goedkeuren van de werkzame stof.

Stap 1.5

De uitkomst van de stappen 1.1 tot en met 1.5 wordt besproken in de werkgroep actuele vraagstukken.

2 Toepassingen en actueel vraagstuk

Dit hoofdstuk leidt tot een overzicht met daarin alle relevante toepassingen van werkzame stoffen in Nederland, waarvan er een signaal is dat de goedkeuring mogelijk niet wordt hernieuwd. Duidelijk wordt of er een actueel knelpunt ontstaat of niet. De uitkomst is een inschatting van de te verwachten schade bij het niet hernieuwen van de goedkeuring van de werkzame stof van de verschillende toepassingen.

Stap 2.1

Het maken van een overzicht van relevante toepassingen van gewasbeschermingsmiddelen. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Dit overzicht bevat de volgende aspecten:

- Middel(en);
- Gewas(sen);
- Bedekt/binnen/onbedekt;
- Schadelijke organisme(n);
- Inschatting te verwachten schade.

Stap 2.2

Het inventariseren van de beschikbare maatregelen voor die toepassingen, waarvan de te verwachten schade boven een bepaald niveau uitkomt. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Dit overzicht bevat de volgende aspecten:

- Weerbare rassen;
- Uitgangsmateriaal;
- Innovatieve teeltconcepten;
- Nuttige organismen;
- Technische maatregelen;
- Inschatting effectiviteit maatregelen.

Er kan gebruik worden gemaakt van de volgende bronnen:

- ..

⇒ De uitkomst is een inschatting van de mate waarin de beschikbare maatregelen voldoende effectief zijn.

Stap 2.3

Het inventariseren van de beschikbare middelen voor die toepassingen, waarvan de te verwachten schade boven een bepaald niveau uitkomt. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Dit overzicht bevat de volgende aspecten:

- Basisstoffen;
- Laag-risicomiddelen;
- Gewasbeschermingsmiddelen (aangeven binnen welke categorie deze werkzame stof valt, bijvoorbeeld werkzame stoffen die in aanmerking komt om te worden vervangen of laag-risicostof);
- Inschatting effectiviteit middelen;
- Inschatting eventuele neveneffecten middelen op bijvoorbeeld natuurlijke vijanden, milieu.

⇒ De uitkomst is een inschatting van mate waarin de beschikbare middelen voldoende effectief zijn en leiden tot het realiseren van de doelen van de "Toekomstvisie gewasbescherming 2030".

Stap 2.4

Het uitvoeren van een analyse of daadwerkelijk een actueel vraagstuk ontstaat. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

a. Zijn er voldoende effectieve maatregelen beschikbaar?

- ⇒ Ja, er ontstaat geen actueel vraagstuk.
- ⇒ Nee, ga naar stap b.

b. Zijn er voldoende effectieve middelen met perspectief op behoud van toelating beschikbaar?

- ⇒ Ja, er ontstaat geen actueel vraagstuk.
- ⇒ Nee, er ontstaat een actueel vraagstuk.

3 Oplossingen

Dit hoofdstuk leidt tot het opstellen van een plan van aanpak voor het tijdig ontwikkelen van oplossingen voor een actueel vraagstuk.

Stap 3.1

Het opstellen van een plan van aanpak om tijdig oplossingen te ontwikkelen voor een actueel vraagstuk. De coördinatoren effectief middelenpakket nemen hiervoor het initiatief.

Dit plan van aanpak bevat de volgende aspecten:

- Concrete beschrijving van het actuele vraagstuk inclusief de beschikbare maatregelen en middelen;
- Welke oplossingen zijn perspectiefvol en dienen ontwikkeld te worden, waarbij rekening wordt gehouden met de doelen van de "Toekomstvisie gewasbescherming 2030";
- (tussen)doelen en tijdpad;
- Betrokken partijen;
- Financiën;
- ..

Stap 3.2

Het plan van aanpak wordt besproken in een subwerkgroep, waarbij in ieder geval een vertegenwoordiger van LNV en LTO Nederland uit de werkgroep actuele vraagstukken deelneemt. De indiener van het plan van aanpak draagt de overige deelnemers voor.

Stap 3.3

De plannen van aanpak worden voorgelegd aan de werkgroep actuele vraagstukken. De werkgroep voert een check uit of de plannen van aanpak passen binnen het uitvoeringsprogramma bij de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 en krijgen de gelegenheid om schriftelijk te reageren op de plannen van aanpak.

Stap 3.4

De stuurgroep stelt de plannen van aanpak vast.

Bijlage 1: Antwoorden

1. Het initiatief in dit draaiboek ligt bij de CEMP's. Zij kunnen gebruik maken van de openbaar toegankelijk bronnen die hierboven genoemd zijn. Deze informatie kan gebruikt worden bij de maken van een inschatting of een werkzame stof al dan niet hernieuwd wordt.
De CEMP's kunnen uiteraard daarnaast een beroep doen op de andere betrokken partijen bij het uitvoeringsprogramma bij de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 mocht dit nodig zijn.
2. Dit draaiboek vormt de basis voor de aanvraag van een transitievrijstelling. Dit betekent dat dit draaiboek aantoonbaar moet worden doorlopen. Er moet uiteraard ook een gedegen plan van aanpak opgesteld worden met zicht op alternatieven.
3. Er is in dit draaiboek gekozen voor een 'stof voor stof' benadering. Dit is zo afgesproken in de werkgroep. Voorlopig zal deze werkwijze worden aangehouden. Als uit de evaluatie in het najaar blijkt dat een andere werkwijze noodzakelijk is, kan dit worden aangepast.
4. In dit draaiboek is gekozen voor schade in plaats van impact, omdat er geen definitie gegeven kan worden van impact.
5. Het is niet nodig om een escalatieladder op te stellen. Er is nl. maar een gremium waar we eventuele vragen e.d. neer kunnen leggen. Dit is de stuurgroep duurzame gewasbescherming.